

Dosarul nr.2ra-1400/2018

Prima instanță: Judecătoria Râșcani mun. Chișinău (Iu.Potîngă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol)

Î N C H E I E R E

25 iulie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Maria Bordeianu,
reprezentată de avocatul Denis Staruș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de S.C. „MAIB –
Leasing” S.A. împotriva Mariei Bordeianu și Ecaterinei Ouș privind revendicarea
bunului, încasarea datoriei,

și acțiunea reconvențională depusă de Maria Bordeianu împotriva S.C. „MAIB –
Leasing” S.A. cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 24 noiembrie 2010, S.C. „MAIB – Leasing” S.A. a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Mariei Bordeianu și Ecaterinei Ouș cu privire la revendicarea din
posesie și folosință a bunului imobil, casei de locuit cu suprafața totală de xxxxxxxx
m.p., număr cadastral xxxxxx și terenului aferent cu suprafața de xxxxx m.p., număr
cadastral xxxxxx, amplasate pe str. Frumoasa xxxxxxx, mun. Chișinău, cu evacuarea
silită a persoanelor aflate în acest imobil, încasarea de la Maria Bordeianu a datoriei în
sumă de 6 558 764,07 lei, cât și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 05 martie 2008 între S.C.
„MAIB – Leasing” S.A., în calitate de locator, și Maria Bordeianu, în calitate de
locatar, a fost încheiat contractul de leasing financiar nr. FL1-xxxxxxx prin care în
posesia și folosința temporară a pârâtei a fost transmis bunul imobil – casa de locuit cu
suprafața totală de xxxx m.p. și terenul aferent cu suprafața de xxxxx m.p., număr
cadastral xxxxxx, amplasate pe str. Frumoasa xxxxxxx, mun. Chișinău.

A executat deplin obligațiile contractuale și a transmis pârâtei conform actului de primire – predare din 05 martie 2008 obiectul contractului de leasing.

Conform prevederilor pct. 1.3. al contractului de leasing financiar nr. FL1-xxxxx din 05 mai 2008, Maria Bordeianu a preluat obligația de a achita ratele de leasing în valoare de 209 033,73 lei lunar, însă dânsa nu și-a executat obligațiile integral, achitând ultima plată lunară la 02 martie 2009, la finele lunii octombrie 2010 acumulându-se o datorie de 6 558 764,07 lei.

La 25 martie 2010 a expediat pârâtei notificarea nr. xxxxxx prin care i-a comunicat despre faptul rezilierii contractului de leasing financiar nr. FL1-xxxxxx din 05 mai 2008, oferindu-i 10 zile pentru restituirea benevolă a bunului transmis în folosință. Suplimentar, la data de 30 iunie 2010 a expediat pârâtei Maria Bordeianu reclamația, prin care a cerut achitarea datoriilor acumulate. Atât notificarea cât și reclamația au fost lăsate fără executare.

Conform pct. 5.7, 10.3 ale contractului de leasing financiar nr. FLI – xxxx din 05 mai 2008, în cazul rezilierii anticipate a contractului, locatorul are dreptul să primească înapoi patrimoniul care constituie obiectul contractului și documentația aferentă. Totodată, locatarul este obligat să restituie înapoi patrimoniul care constituie obiectul contractului și documentația aferentă.

La 06 martie 2010 între S.C. „MAIB – Leasing” S.A. în calitate de creditor, Ecaterina Ouș în calitate de fidejutor și, Maria Bordeianu în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. FL1G-xxxx conform căruia Ecaterina Ouș a garantat creditorului executarea integrală a tuturor obligațiilor debitorului apărute în baza contractului de leasing financiar nr. FL1-xxxxxx din 06 martie 2010.

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun.Chișinău din 10 iunie 2011 a fost respins demersul Mariei Bordeianu, reprezentată de avocatul Denis Staruș, cu privire la suspendarea pricinii (f.d.59, vol.I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2011 cererea de recurs depusă de Maria Bordeianu împotriva încheierii Judecătoriei Râșcani, mun.Chișinău din 10 iunie 2011 a fost restituită (f.d. 67-68, vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 31 mai 2012 a fost respins recursul declarat de Maria Bordeianu, reprezentată de Denis Staruș, și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2011 (f.d.91-96, vol. I).

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta a depus cerere de concretizarea cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea în mod solidar din contul Mariei Bordeianu și Ecaterina Ouș a sumei de 3 162 832,36 lei, ce constituie datoria formată în urma executării necorespunzătoare a contractului de leasing (lease-back) nr. FL1-xxxx din 05 martie 2008, rezilierea contractului de leasing (lease-back) nr. FL1-xxxxxxx din 05 martie 2008, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 177-178, vol. I).

La 15 octombrie 2013, Maria Bordeianu a depus acțiune reconvențională împotriva S.C. „MAIB – Leasing” S.A., solicitând încasarea de la S.C. „MAIB – Leasing” S.A. a sumei de 3 483 099, 54 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.185-187, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 03 iunie 2014 acțiunea reconvențională depusă de Maria Bordeianu a fost restituită, din motivul neînălăturării în termen a neajunsurilor stabilite prin încheierea judecătorească din 01 noiembrie 2013 (f.d. 229, vol. I).

La 02 iulie 2014 Maria Bordeianu a depus acțiune reconvențională înaintând aceleași solicitări ca și în acțiunea reconvențională depusă anterior (f.d.237-239, vol. I).

La 14 decembrie 2015, S.C. „MAIB – Leasing” S.A. a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea în mod solidar din contul Mariei Bordeianu, a deținătoarei de patentă de întreprinzător Ecaterina Ouș și a Ecaterinei Ouș, în beneficiul S.C. „MAIB – Leasing” S.A. a sumei de 3 162 832,36 lei, ce constituie datoria formată în urma executării necorespunzătoare a contractului de leasing (lease-back) nr. FL1-xxxxx din 05 martie 2008, rezilierea contractului de leasing (lease-back) nr. FL1-xxxxx din 05 martie 2008, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.24, vol. II).

La 25 ianuarie 2016, S.C. „MAIB – Leasing” S.A. a depus cerere prin care a solicitat să fie admis renunțul la pretențiile sale în raport cu deținătoarea de patentă de întreprinzător Ecaterina Ouș și a Ecaterinei Ouș (f.d.20, vol. II).

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 26 ianuarie 2016 procesul civil pe capătul de cerere înaintat de S.C. „MAIB – Leasing” S.A. împotriva Ecaterinei Ouș și deținătoarea de patentă de întreprinzător, Ecaterina Ouș, privind încasarea datoriei în sumă de 3 162 832,36 lei și a cheltuielilor de judecată în pricina civilă la acțiunea S.C. „MAIB – Leasing” S.A. împotriva Mariei Bordeianu și Ecaterina Ouș cu privire la rezilierea contractului de leasing și încasarea sumei, a fost încetat (f.d. 84, vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2016 a fost admis recursul declarat de către Maria Bordeianu, reprezentată de avocatul Denis Staruș, casată încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 26 ianuarie 2016, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în același complet de judecată (f.d. 97-101, vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 15 iunie 2016 a fost admisă integral cererea depusă de S.C. „MAIB – Leasing” S.A. împotriva Mariei Bordeianu cu privire la încasarea datoriei și rezilierea contractului de leasing, s-a încasat din contul Mariei Bordeianu în beneficiul S.C. „MAIB – Leasing” S.A. suma de 3 162 832,36 lei cu titlu de datorie formată ca consecință a executării necorespunzătoare a contractului de leasing (lease – back) nr. FL1-xxxxx din 05 martie 2008, s-a reziliat contractul de leasing (lease – back) nr. FL1-xxxxx din 05 martie 2008 încheiat între S.C. „MAIB – Leasing” S.A. și Maria Bordeianu, s-a încasat din contul Mariei Bordeianu în beneficiul S.C. „MAIB – Leasing” S.A. suma totală de 75 500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii și asistența juridică profesională, s-a încasat de la Maria Bordeianu în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 49 500 lei.

A fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de Maria Bordeianu împotriva S.C. „MAIB – Leasing” S.A. cu privire la încasarea prejudiciului material, ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 a fost respinsă cererea de apel depusă de Maria Bordeianu și menținută hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 15 iunie 2016.

Pentru a decide astfel Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a reținut că instanța de fond just și întemeiat a concluzionat și respectiv a emis soluția prin care a respins acțiunea reconvențională a apelantei Maria Bordeianu, admitând acțiunea de bază depusă de S.C. „MAIB – Leasing” S.A. Or, Maria Bordeianu atât la etapa examinării pricinii în instanța de fond, cât și la etapa dezbaterilor judiciare în instanța de apel, nu a prezentat probe pertinente și concludente, admisibile, prin care să demonstreze că a respectat clauzele contractului de leasing nr. FL1-xxxxx din 05 martie 2008 și a acordurilor adiționale a acestuia, implicit a celor ce se referă la achitarea ratelor de leasing în mărimea și la termenele stabilite în contractul de leasing.

Colegiul a conchis că acțiunea reconvențională a fost depusă de Maria Bordeianu la mai mult de 3 ani de la data la care a avut cunoștință de împrejurările care se pretind că i-au lezat drepturile subiective. Or, contractul de vânzare - cumpărare nr. xxxxxx din 07 februarie 2011 încheiat între S.C. „MAIB – Leasing” S.A. și Vitalie Bajerean, obiect a căruia au constituit bunurile imobile (teren și construcție) număr cadastral xxxxxx.xxx și xxxxx, din str. Frumoasa xxxxx, mun. Chișinău, a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 08 februarie 2011. Astfel, fiind disponibilă informația dată pentru cunoștință din moment ce datele Registrului bunurilor imobile sunt publice.

La 28 martie 2018 Maria Bordeianu, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 15 iunie 2016, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În susținerea recursului s-a indicat că instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Astfel, recurenta consideră că instanța de fond și instanța de apel a emis hotărârea fără să atragă în proces succesorul în drepturi a unei părți decedate. Or, la 22 august 2015 a decedat copârâta pe cererea inițială și coreclamanta pe acțiunea reconvențională – Ecaterina Ouș.

A susținut recurenta că deoarece obligațiile ce rezultă din contractul de leasing cu nr. NFLI-xxxxx din 05 martie 2008 și din contractul de vânzare – cumpărare din 05 martie 2008 sânt solidare, și ulterior pretențiile pot fi înaintate fidejursorului, aceasta sau succesorul său urma a fi atras în proces în calitate de intervenient or, obligațiile decedatei în calitate de fidejutor sânt solidare cu obligațiile debitoarei Maria Bordeianu.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 redactată integral, a fost expediată participanților la proces la data de 04 decembrie 2017 (f.d.86, vol. III), lipsind însă date cu privire la recepționarea acesteia. Respectiv, recursul declarat de Maria Bordeianu, reprezentată de avocatul Denis Staruș la 28 martie 2018, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 19 iunie 2018, în adresa intimatei a fost expediată copia recursului declarat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă referință nu a fost depusă.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Bordeianu reprezentată de avocatul Denis Staruș este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut

duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Bordeianu, reprezentată de avocatul Denis Staruș nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu confirmă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, la caz încălcările invocate de către recurent, nu conțin exclusiv chestiuni de drept și nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă. În mod evident lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența cererii de recurs și ilegalitatea deciziei contestate, impuse de art.437 alin.1, lit.f) Cod de procedură civilă (a se vedea, Petrovic v.Luxemburg, 17 februarie 2011, parag.31 – 33, Sturm v.Luxemburg, ibidem, parag.32).

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De

fapt în concepția instanțelor europene, articolul 6 § 1, nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

Prin urmare, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului, au fost verificate minuțios, la judecarea cauzei în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Maria Bordeianu, reprezentată de avocatul Denis Staruș, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.art.270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Maria Bordeianu, reprezentată de avocatul Denis Staruș.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Nicolae Craiu

Victor Burduh